

22.26x24.26	1	5	עמוד	הארץ - כותרת	20/07/2022	82475751-9
בנימין זאב הרצל - בהקשר לצינון - 80790						

נתניהו רצה להיזכר כמו הרצל, אך מאבד שליטה על תדמיתו

נתניהו רצה להיזכר כתואם הרצל, אך מאבד שליטה על תדמיתו

צילום: only-bibi.com

נתניהו הכפול

פרשת השרשרת מעידה שנתניהו מאבד שליטה על היקר לו מכל: תדמיתו אנשיל פפר / עמוד 5

המשך עמוד 5

אנשיל פפר

פרשת "שרשרת הנאמ" נות" עם תליון מזהב הנושא את דיוקנו של בנימין נתניהו היתה לכאורה אירוע וניח ברשתות החברתיות, שלא היה זוכה לתשומת לב רבה אילולא היינו נתונים בשלב מוקדם ומשמים בקיץ ארוך של בחירות. תרם לזה גם הסרטון המשעשע של ישראל כץ הנבחר שנאלץ לענוד את השרת והתפתלויותיו ביום שלמחרת. מה בסך הכל היה כאן? ניסיון של יום וריון לשווק קצת מרצ'נדיז' לליכודניקים וכמה ביביסטים של קחו את זה צעד נוסף קדימה.

ועדיין, נראה שהאירוע המינורי מקפל בתוכו רובד נוסף שמשיריד את נתניהו והן חלק משורתפיו הפוליטיים. אם לא כן, מדוע נחפו נתניהו בעצמו להתנער מהתליון בסרטון מחופשתו בלונדון – שהוא מנסה לשוות לה מראה של נסיעה מדינית בפגישות עם שרי ממשלת ג'ונסון היוצאת, שבועד כמה שבועות צפויים לאבד את תפקידם. אפילו "יתד נאמן", יומון הפלג הליטאי ביהדות התורה, נדרש להזהיר במאמר מערכת כי "פולחן אישיות הוא 'סגולה בדוקה' להרס וחורבן", וכי אם מנהיג הליכוד רוצה לנצח בבחירות כדאי לו לגדוע את התופעה באיבה.

מעניין שעיתון שכל מהותו טיפוח פולחן אישיות של רבנים ישישיים – שזוכים אצלו לתארים של "מרן", "גאון הדור" ו"רבם של כל בני הגולה" – מטיף על כך לאחרים. גם לא בטוח שנתניהו מועיל לעצמו כשהוא נדחף לפרשת שרשרת והב חדשה בעוד בית המשפט המחוזי דן ביימים אלה בשרשרת אחרת שניתנה לרעיונות, לדברי העדה הדסקליין בעידודו שלו. הוא מעולם לא אהב את זה שאחרים עושים הן מתדמיתו שלו. אבל אלה לא הבעיות

המרכזיות שלו כרגע. פרשת התליון היא סימפטום לאופן שבו נתניהו מתחיל לאבד שליטה על הניכס היקר ביותר, זה שהשקיע בו את כל מאמציו מאז שנכנס לראשונה לחיים הציבוריים כסגן שגריר ישראל בארה"ב לפני בדיוק 40 שנה – תדמיתו.

איך נתניהו בעיה עם פולחן אישיות, הוא מטפח אותה בהתמדה ובהצלחה רבת שנים. אבל אפילו הוא לא מסוגל לשחק ברומנטיות את שתי הדמויות שהוא מייצג לעצמו: את מנהיג מחנה המקופחים – שמוכיל את הקרבן באליטות השנואות – ובמקביל את אבי האומה, המבוגר האחרון והמאחד. ולא שהוא לא מניס, אבל יותר מדי אנשים אחרים מושקעים גם הם במיתוס של נתניהו ומרוויחים ממנו.

שרשרת הנאמנות מסמלת את כישלון נתניהו לטפח פולחן אישיות מבלי לשאת בהשלכות

זו לא התקשורת העוינת שמפריעה לו לשווק את כפל הדמויות. אלה הם תומכיו. מאנשי ביבים כמו רמי בן יהודה ואיציק זרקא, כלי התקופה שנתניהו מאכיל בשנה האחרונה ועכשיו מחרבנים לו על הקמפיין, דרך משוקי המזכרות והקמעונות ועד לדוקטורים תקשורתיים שבונים תאוריות חברתיות חלולות על הגב שלו. כולם שירידתו אותו היטב עד לרגע שממשלת מקומם כמשרתים.

כדי להגיע אל חוף המבטחים של 61 מנדטים, נתניהו יודע שהוא צריך להחזיר אליו לפחות מנדט או שניים של ימין ממלכתית. ימנים אידיאולוגיים שנתניהו לא יכול להדביקם בתחושות רדיפה ובהסתה נגד ערכי ישראל, ושלא מרגישים חלק מישראל מקרחת מדומיינת.

המשך בעמוד 8

כהרגלו, נתניהו גם בונה לעצמו קואליציות עוד לפני הבחירות ומכין תוכנית חלופית למצב שלא ישיג את הרוב הנדרש. לשם כך הוא צריך להוריד את מפלס האיבה מול מפלגת הימין הממלכתית של בני גנץ וגדעון סער, בתקווה שיוכל לפתות חלק מחברי ריח לחבור אליו. להחזיר אליו את מי שבזים לביכיוס.

נתניהו ניסה בעבר להציג את עצמו כיוורשו של זאב ז'בוטינסקי ובשנים האחרונות העדיף להבליט בלשכתו דיוקן של דמות קדומה ומאחדת יותר – מייסד הצינונות הפוליטית, בנימין זאב הרצל. אחד היתרונות בהרצל כמיתוס הוא מורו המוקדם בגיל 44. הרצל מעולם לא הודקן. לנתניהו יש בעיה עם גילו המתקדם, הוא יחגוג את יום הולדתו ה-73 שבוע וחצי לפני הבחירות.

אתמול נולד נכדו החמישי, אבל נתניהו השתהה שעות רבות ונזכר לציין על כך רק לאחר שהדבר כבר דלף ברשתות החברתיות. הנסיבות המשפחתיות הובילו לכך שתמונת בתו נועה אינה מעטרת את לשכתו – מאז המסגרת "נלקחה לתיקון" וזמן קצר לאחר שנבחר לראשונה לראשות הממשלה ב-1996. העובדה שמעולם לא נראה בחברת ילדיה, נכדיו, גם הועילה לדימוי של נתניהו שלעולם לא מזדקן או מתעייף. אבל גם אבי האומה צריך לדעת בשלב מסוים להפוך לסבא.

תמונה אחת שמעולם לא היתה תלויה אצל נתניהו היא של ראש הממשלה הראשון מהליכוד, מנחם בגין. לאחרונה נפרצה ההשוואה בין נתניהו לבגין על ידי תועמלנים המבקשים לצייר את שני המנהיגים כאהובי הציבור המזרחי. מעבר לניגוד המוחלט בין אישיותם ואורחות חייהם, נתניהו עצמו מאוד לא מרוצה מההשוואה. הוא גדל על הכוונת שרחה אביו לביגין. בעיני בניציון נתניהו, בגין היה יורש לא ראוי לז'בוטינסקי

ובבחירות לכנסת הראשונה הוא אף תמך במפלגה הרוויזיוניסטית שהתחרתה ב"חרות" של בגין ולא עברה את אחוז החסימה. בני משפחת נתניהו לא הצטרפו לליכוד כל עוד בגין עמד בראש התנועה, ולאחר המהפך התייבש עוב שלהם כלפיו רק גבר מכיוון ש"לא ידע לשלוט", השאיר את פקידיו מפא"י בתפקידיהם והחזיר את סיני למצרים במסגרת הסכמי קמפ דייוויד.

נתניהו הזכיר את בגין לעתים רחוקות מאוד בנאומו ועשה שימוש במורשתו – במקרים ספורים שעלה לקברו ביום השנה למותו או כשרייני את בני בגין ברשימת הליכוד – רק כשהיה במצוקה פוליטית. עוד הבדל בולט בין נתניהו לבגין הוא גיל הפרישה. בגין הודיע "איני יכול עוד" 12 ימים לאחר שמלאו לו 70. בניגוד לבגין, שבשנתו האחרונה בתפקיד היה אדם שבור פיזית ונפשית, נתניהו נראה כבושר מצוין. בבחירות הקרובות הוא גם ישוב את השיא של בגין ויהפוך למנהיג המפלגה המתמודד במספר מערכות הבחירות הרב ביותר: 11 בראשות הליכוד ועוד שלוש שבהן לא הנהיג את המפלגה.

דוד בן גוריון, לוי אשכול, גולדה מאיר, יצחק שמיר, יצחק רבין ואריאל שרון הצליחו להיבחר מחדש לאחר שמלאו להם 70. לאיש לא היה ספק לגבי גילם וכשירותם. אבל החברה הישראלית השתנתה מאז. שמעון פרס הפסיד נגד מועמד צעיר וחסר ניסיון – נתניהו – שגילו כיום בדיוק כגילו של פרס בבחירות 1996. נתניהו רוצה הכל. להישאר צעיר דינמי ובוועט ולהיתפס כזקן השבט. לסחוף המונים ורעמים לקלפיות ולאחד את העם. לכנות פולחן אישיות מבלי שהרעל הניתן מפיחם של הסוגדים לו ידבק בשולי גלימתו. שלא ישאלו אותו שאלות על השרשרת שקנו לו ארנון מילצ'ין וגיימס פאקר ושלא יטביעו את דמותו על תליון ב-99 שקל.

אנשיל פפר